

Multiuživatelský systém pro publikování a prezentování zájmových sdružení regionů

Pavel ŠIMEK

*Provozně ekonomická fakulta ČZU v Praze
Katedra informačních technologií
Kamýcká 129, 165 21 Praha 6 – Suchbátka, Česká republika
tel.: +420 224 382 270, fax: +420 224 382 276
E-mail: simek@pef.czu.cz*

Anotace

Zájmová sdružení jako celek a jednotlivci jakožto aktivní členové těchto zájmových sdružení mají v současné době potřeby efektivně komunikovat, prezentovat se a získávat potřebné a validní informace. Tyto potřeby efektivně uspokojí multiuživatelská WWW aplikace zajišťující elektronickou komunikaci a prezentaci zájmových sdružení nejen na regionální či meziregionální úrovni, ale i na úrovni nadnárodní.

Klíčová slova

zájmové sdružení, elektronická prezentace, komunikace, region, WWW, aplikace, formulář, standard, testování

Abstract

Groups of interest as collective and members of the interest societies has got in this time exigencies to communicate, present their activities and get what is necessary and validity informations. This exigencies can be satisfied by multiuser WWW application, which provide electronics communication and presentation of groups of interest on regional and international levels.

Key words

group of interest, electronics presentation, communication, region, WWW, application, form, standard, testing

Úvod

Ve vyspělých společnostech a v kontextu venkovského prostoru hrají zájmová sdružení významnou roli. V ČR vzhledem k historickému vývoji došlo k určitému narušení těchto vztahů. Zájmová sdružení jako celek a jednotlivci jako aktivní členové těchto zájmových sdružení mají v současné době stále rostoucí potřeby efektivně komunikovat, prezentovat se a získávat potřebné a validní informace. Využití moderních informačních a komunikačních technologií může být prostředkem pro rozvoj činností naprosté většiny zájmových sdružení. Internet patří v současné době mezi nejrozšířenější způsob přenosu informací a komunikace.

Může tak do budoucna výraznou měrou přispět k prezentaci aktivit lidí žijících na venkově, ať už se jedná o tzv. spolkovou činnost (sportovní aktivity, kultura) nebo zájmové aktivity, související s životním prostředím (zahrádkáři, včelaři, rybáři, myslivci).

Cíl projektu

Nové informační a komunikační technologie se na trhu objevují každý den, jejich praktický vliv na další rozvoj uplatnění u zájmových sdružení je však většinou stále omezený, když pouze část dosáhne stavu dospělosti a přináší zásadní impulzy pro další rozvoj. Hlavním cílem celého projektu je pro různá zájmová sdružení vytvořit a zprovoznit nástroj pro nenáročnou prezentaci jejich činností, efektivnější komunikaci mezi členy jednotlivých zájmových sdružení a organizací z různých regionů, snadnější přístup k informacím a získávání nových možností v oblasti činností jednotlivých sdružení a organizací. Nástroj v podobě aplikace by měl splňovat minimálně následující požadavky:

Obsahové plnění prezentací musí být plně v kompetenci příslušných členů jednotlivých zájmových sdružení

Vedoucí členové zájmových sdružení by měli mít možnost plně spravovat obsah svých WWW prezentací, tedy tvorbou a spravováním vlastního obsahu na jedné straně a tvorbou a spravováním účtů jednotlivých členů na straně druhé. Tímto by vedoucí členové mohli částečně delegovat správu obsahu na ostatní členy zájmového sdružení a zároveň si ponechat plná práva pro zpětnou kontrolu.

Aplikace nesmí být na straně uživatele (jednotliví členové zájmových sdružení a organizací) technicky náročná, nejlépe nezávislá na platformě

V současné době jedním z nejlepších a pro uživatele nenáročným řešením je pro správu obsahu WWW aplikace, kde uživatel (člen zájmového sdružení) přistupuje prostřednictvím WWW prohlížeče a v něm zobrazovaných WWW formulářů. Tento přístup je pro uživatele jak technicky nenáročný, tak i dostatečně nezávislý na platformě jeho počítače. WWW prohlížeč je v současné době dostupný z naprosté většiny počítačů, jediným omezením je tedy uživatelská dostatečná konektivita k síti Internet. WWW aplikace by tedy měla být navržena tak, aby byla uspokojivě dostupná i na vytáčené lince.

Aby byla WWW aplikace dostupná a správně zobrazitelná ve většině používaných WWW prohlížečů (i mobilních), měla by dodržovat standardy navržené konsorciem W3C, dodržovat doporučení správně přístupného webu a být dostupná i pouze v textové podobě.

Aplikace by měla mít intuitivní ovládání

V aplikaci by měla být dostupná nápověda a podrobný popis k ovládání, nicméně průměrně informačně gramotný uživatel by neměl mít větší problémy s efektním používáním systému i bez této nápovědy.

Vytváření nových prezentací administrátorem by mělo být časově nenáročné

Vytváření nových prezentací administrátorem WWW aplikace či WWW aplikací by měl administrátorovy zabrat přiměřené množství času, řádově minuty. Administrátorem WWW aplikace se rozumí osoba, která spravuje jednotlivé prezentace po funkční stránce, nikoli obsahové. Administrátorem WWW aplikace tedy není míněn uživatel WWW aplikace v podobě člena zájmového sdružení.

Metodika

Na základě analýzy obecných požadavků zájmových sdružení bude navrhnout optimální nástroj pro komunikaci, prezentaci a publikování v prostředí World Wide Web. Vytvořený návrh bude realizován v podobě funkční multiuživatelské aplikace, která bude následně vybranými členy několika zájmových sdružení pilotně otestována. Po zapracování připomínek

a optimalizaci celé aplikace, bude systém převeden do reálného užívání, a to včetně proškolení jednotlivých uživatelů. V rámci řešení projektu bude provedena analýza informačních zdrojů z dané oblasti s cílem jejich integrace a zpřístupnění pro potřeby uživatelů s využitím principů content managementu. Přínos projektu spočívá především ve vytvoření a reálném využívání aplikace pro elektronickou komunikaci, prezentaci a publikování zájmových sdružení a členů těchto sdružení nejen na Internetu, ale všude, kde je využívána technologie World Wide Web. Tato aplikace napomůže jednotlivým zájmovým sdružením se dostatečně zviditelnit nejen na regionální či národní úrovni, ale i na úrovni mezinárodní. Pro názornější příklad bude vytvořena příkladová WWW prezentace s využitím navrhované aplikace, která bude optimalizována pro Internetové vyhledávače. Celá příkladová WWW prezentace projde důkladným testovacím provozem, který bude zaměřen zejména na:

Validita

Validita zdrojového kódu webových stránek a kaskádových stylů je zřejmě nejsnáze testovatelnou veličinou a měla by být u všech kvalitních WWW prezentací samozřejmostí. K jejímu ověření slouží validátor. Na všech WWW stránkách příkladové prezentace tedy bude odkaz na validátor konsorcia W3C.

Funkčnost odkazů

Potřebná frekvence tohoto testování je dosti individuální. Nejdůležitější je u často aktualizovaných stránek, jakými jsou například weblogy, internetové magazíny či WWW prezentace vytvořené navrhovanou aplikací.

Přístupnost

Stejně jako předchozí dvě vlastnosti, i přístupnost se dá testovat relativně snadno. Na začátku je nejdůležitější vědět, pro koho je web především určen. Na základě této úvahy lze vybrat, která všechna kritéria přístupnosti by měl celý web splňovat. Nabízí se následující standardy a pravidla:

1. WCAG 1.0 (Web Content Accessibility Guidelines 1.0)
2. Section 508 (americký zákon o přístupnosti webových stránek financovaných z veřejných zdrojů)
3. Manifest Dogma W4 (Worth World Wide Web)
4. Blind Friendly Web.

Základní a velice důležitou vlastností všech přístupných webů, kterou by však měly plnit všechny Internetové stránky, je dostatečný kontrast mezi barvami textu a pozadí. Díky této vlastnosti bude příkladová prezentace přístupnější a navíc se tím usnadní čitelnost všech textů i návštěvníkům bez handicapu.

Datová velikost stránek a jednotlivých objektů a rychlost načítání

Datovou velikost je jednou ze základních informací u každého souboru v počítači. Větší problém nastává při rozhodování, jak s těmito čísly naložit. Od datové velikosti každé stránky se odvíjí i doba, po kterou bude návštěvník celou stránku stahovat, a proto je tento faktor velice zásadní.

Rozhodnutí, jaká velikost je ještě přípustná, by mělo vycházet z úvahy, pro koho je stránka určena a jaký typ připojení asi tato cílová skupina nejčastěji využívá. Obecně samozřejmě platí, že čím kratší je doba načítání, tím lépe. Nejrychleji by se měl na stránce zobrazit obsah a celková doba načítání stránky by neměla překročit 15 vteřin.

Použitelnost

Použitelnost je velice obsáhlý obor a k jeho dokonalému popsání by nestačil ani celý článek. Dobře použitelné stránky jsou takové, na kterých se návštěvník rychle a intuitivně dostane k hledané informaci a lehce se zorientuje. Základem dobře použitelných stránek je především kvalitní informační architektura a propracovaná navigace.

Testování použitelnosti je věc mimořádně složitá, touto problematikou se zabývají celé firmy. Pokud provozovateli tedy na dobré použitelnosti záleží (například u e-shopů je naprosto zásadní), musí se připravit i na poměrně vysokou cenu. Jestliže chce svými stránkami vydělávat, tato investice se mu s největší pravděpodobností vyplatí.

Použitelnost je samozřejmě důležitá i u WWW stránek s nekomerčním obsahem. V takovém případě zřejmě nejlepším řešením je nechat projít celou WWW prezentaci nezávislými uživateli – testery.

Optimalizace pro vyhledávače

Stejně jako použitelnost, i optimalizace pro vyhledávače (dále jen SEO - Search Engine Optimization) je samostatným a dosti složitým oborem. Z oblasti SEO jsou testovatelné jen některé faktory a právě na ty bude zaměřen testovací provoz příkladové WWW prezentace.

Hustota klíčových slov

Hustota klíčových slov je přesně měřitelnou veličinou a traduje se, že její hodnoty pro nejvýznamnější slova by se měly pohybovat v rozmezí mezi 3 až 7 procenty. Nic se ale nemá přehánět a nejdůležitější tak je, aby byly všechny texty napsané přirozeně a optimalizované pro návštěvníky, nikoli vyhledávače.

Stránky pohledem robota

Do této oblasti patří především testování metainformací a prohlížení stránek v takové podobě, v jaké je pravděpodobně vidí vyhledávací roboti, kteří na ně přicházejí. Výsledky těchto testů jsou již záležitostí více subjektivní, existují však i nástroje, které přinesou poměrně zajímavé výsledky.

Pozice ve vyhledávačích

Aktuální pozici ve vyhledávačích lze samozřejmě testovat „ručně“, tedy zadáním příslušného slova do vyhledávače a následným procházením výsledků, i zde je však několik sofistikovanějších možností např. Search Engine Position Checker nebo skript Google position.

Časový harmonogram

1.1. 2006	zahájení projektu
2. 1. 2006 – 30. 6. 2006	analýza požadavků zájmových sdružení na multiuživatelskou aplikaci
1. 7. 2006 – 15. 7. 2006	zpracování a konkretizace obecných požadavků zájmových sdružení na multiuživatelskou aplikaci
16. 7. 2006 – 30. 9. 2006	návrh multiuživatelské aplikace
1. 10. 2006 – 31. 3. 2007	vytvoření testovací verze multiuživatelské aplikace
1. 10. 2006 – 31. 3. 2007	vytvoření příkladové WWW prezentace

1. 3. 2007 – 31. 3. 2007	výběr vhodných testerů multiuživatelské aplikace a sestavení testerského týmu
1. 4. 2007 – 30. 9. 2007	testování multiuživatelské aplikace, průběžné zapracovávání připomínek testerů a optimalizace aplikace
1. 10. 2007 – 31. 10. 2007	uvedení multiuživatelské aplikace do reálného užívání
1. 11. 2007 – 31. 12. 2007	proškolení prvních reálných uživatelů
1. 11. 2007 – 31. 12. 2007	zhodnocení optimalizace pro vyhledávací roboty (SEO) příkladové WWW prezentace
31. 12. 2007	ukončení projektu

Ukázka dotazníku požadavků

1. Kolik členů má vaše zájmové sdružení?
2. Kolik členů bude mít práva pro spravování obsahu WWW prezentace?
3. Měla by Vaše WWW prezentace mít interní část?
 - a. ano
 - b. ne
4. V kolika jazykových mutacích by měla být Vaše WWW prezentace?
 - a. v jedné (CZ)
 - b. ve dvou (např. CZ a AJ)
 - c. více (vypište, které)
5. Vyhovuje Vám rozdělení práv uživatelů na administrátor – writer – reader – none
 - a. ano
 - b. ne (v případě této varianty napište důvod, popř. poznámku)
6. Jaký WWW prohlížeč používáte?
 - a. MS Internet Explorer
 - b. Mozilla Firefox
 - c. Opera
 - d. Konqueror
 - e. jiný
7. Používáte pro přístup k Internetu mobilní zařízení?
 - a. ano
 - b. ne
8. Preferujete vlastní doménové jméno?
 - a. ano
 - b. ne

9. Používáte fulltextové vyhledávače?
- a. ano
 - b. ne
10. Máte nějaké zkušenosti se SEO a SEM?
- a. vůbec žádné
 - b. částečné
 - c. velké

Závěr

Vzhledem k mezifakultnímu charakteru projektu, zástupci Fakulty lesnické a environmentální a Technické fakulty přispějí na základě svých kontaktů hlavním dílem v komunikaci se zájmovými sdruženími, analýze a definování obecných požadavků zájmových sdružení, testování multiuživatelské aplikace a proškolení prvních uživatelů. Zástupci Provozně ekonomické fakulty navrhnu, vyvinou, uvedou do provozu celou multiuživatelskou aplikaci a rovněž proškolí první uživatele.

Literatura

- [1] PETERKA, J. *Od distribuce informací po podnikové portály*. Softwarové noviny: příloha Za tajemstvím portálu, č. 5 (květen 2002), roč. XIII, strana 10-15.
- [2] JANDOŠ, J. *Komunikační systémy a služby*. Vysoká škola ekonomická v Praze, 1996, ISBN: 80-7079-282-5.
- [3] ŠTRUPL, V. *Testování webových stránek*. [online] c2004 [cit. 2006-03-10]. <<http://interval.cz/clanky/testovani-webovych-stranek>>